

GAZİANTEP SANAYİ ODASI YEŞİL AJANDA

Temmuz 2024

KÖŞE YAZISI

Yusuf İzzettin İYMEN

GAZİANTEP SANAYİ ODASI GENEL SEKRETERİ
GSO Yeşil Mutabakat Çalışma Grubu Üyesi

SINIRDA KARBON DÜZENLEME MEKANİZMASI(CBAM/SKDM)' NİN İMALATÇI FİRMALARA ETKİLERİ

Sınırdaki Karbon Düzenleme Mekanizması (CBAM), Avrupa Birliği'nin (AB) Yeşil Mutabakat stratejisi kapsamında karbon emisyonlarını azaltmayı hedefleyen önemli bir düzenlemedir. CBAM, AB'ye ithal edilen belirli karbon yoğun ürünler için karbon fiyatlandırması getirmekte ve bu sayede yerli üreticiler ile ithalatçılar arasında rekabet eşitliği sağlamayı amaçlamaktadır. Bu düzenleme, AB'nin karbon ayak izini azaltmayı hedefleyen küresel bir liderlik rolü üstlenme çabasının bir parçası olarak ticarete yeni bir teknik engel özelliği de taşımaktadır.

EKONOMİK ETKİLER

Maliyet Artışları

CBAM, AB'ye ithal edilen ürünlerin karbon içeriklerine göre ek bir maliyet yükü getirmektedir. Bu durum, çimento, çelik, alüminyum ve gübre başta olmak üzere tüm sektörlerde faaliyet gösteren firmalar için önemli bir maliyet artışı anlamına gelir. Bu ek maliyetler, ürün fiyatlarının yükselmesine ve dolayısıyla rekabet gücünün azalmasına yol açabilir. Ayrıca, bu maliyetler, tedarik zincirinin tüm aşamalarında hissedilebilir, bu da toplam üretim maliyetlerini artırır.

Rekabetçilik

AB'de faaliyet gösteren firmalar, karbon emisyonlarını azaltma konusundaki performanslarına bağlı olarak rekabet avantajı elde edebilirler. Düşük karbon emisyonlarına sahip üretim süreçlerine sahip firmalar, CBAM kapsamında daha az ek maliyetle karşılaşacakları için rekabet avantajı elde ederler. Ancak, yüksek karbon emisyonlarına sahip firmalar, ek maliyetler nedeniyle rekabet dezavantajı yaşayabilirler. Bu durum, küresel pazarlarda rekabetin yeniden şekillenmesine neden olabilir.

OPERASYONEL ETKİLER

Üretim Süreçlerinin Gözden Geçirilmesi

CBAM'a uyum sağlamak isteyen firmalar, üretim süreçlerini gözden geçirmek ve optimize etmek zorundadır. Bu, enerji verimliliğini artırmak, yenilenebilir enerji kaynaklarına yönelmek ve düşük karbon teknolojilerini benimsemek gibi adımları içerir. Üretim süreçlerinin bu şekilde gözden geçirilmesi, hem maliyet tasarrufu sağlayabilir hem de çevresel etkileri azaltabilir. Örneğin, enerji yoğun üretim süreçlerinin yeniden tasarımı, daha verimli makine ve ekipman kullanımı, ve süreç optimizasyonları yapılabilir.

Teknolojik Yatırımlar

Firmaların CBAM'a uyum sağlamak için düşük karbon teknolojilerine yatırım yapmaları gerekmektedir. Bu teknolojiler, enerji verimliliğini artıran ve karbon emisyonlarını azaltan yenilikçi çözümleri içerebilir. Örneğin, enerji verimliliği yüksek üretim ekipmanları, karbon yakalama ve depolama teknolojileri ve yenilenebilir enerji kaynaklarına geçiş gibi yatırımlar yapılabilir. Bu yatırımlar, kısa vadede maliyetli olsa da, uzun vadede hem çevresel hem de ekonomik faydalar sağlayabilir.

FİRMALARIN YAPMASI GEREKENLER

Karbon Ayak İzinin Ölçülmesi

Firmalar, üretim süreçlerindeki karbon emisyonlarını düzenli olarak ölçmeli ve doğrulatmalıdır. Bu, hem mevcut durumun tespiti hem de ilerlemenin izlenmesi açısından önemlidir. Karbon ayak izi hesaplamaları, firmaların emisyon azaltma stratejilerini belirlemelerine yardımcı olur. Ayrıca, doğru ve şeffaf raporlama, firmaların çevresel performanslarını müşterilere ve yatırımcılara gösterebilmeleri açısından da kritiktir. Ölçüm raporlarının doğrulatılması, yapılan çalışmaların güvenilirliğini sağlayacaktır.

Emisyon Azaltma Stratejileri Geliştirme

Firmalar, enerji verimliliğini artırmak, yenilenebilir enerji kaynaklarına geçmek ve düşük karbon teknolojilerini benimsemek için stratejiler geliştirmelidir. Bu stratejiler, hem maliyet tasarrufu sağlayabilir hem de CBAM'a uyum sağlamaya yardımcı olabilir. Örneğin, enerji verimliliği projeleri, yenilenebilir enerji yatırımları ve karbon yakalama teknolojileri gibi çözümler benimsenebilir. Stratejik planlama sürecinde, uzun vadeli hedefler belirlenmeli ve bu hedeflere ulaşmak için adım adım planlar yapılmalıdır.

Uyum Süreçlerinin Planlanması

CBAM'a uyum sağlamak için gerekli değişikliklerin ve yatırımların planlanması ve hayata geçirilmesi gerekmektedir. Firmalar, uyum süreçlerini planlarken maliyet-fayda analizleri yapmalı ve yatırımlarını buna göre yönlendirmelidir. Ayrıca, uyum süreçlerinin takibi ve denetimi de önemlidir. Bu süreçte, firmanın mevcut durumunu değerlendirmek, hedefler belirlemek ve bu hedeflere ulaşmak için gerekli adımları atmak önemlidir.

İletişim ve İşbirliği

Firmalar, tedarik zincirindeki tüm paydaşlarla işbirliği yaparak, karbon emisyonlarını azaltma ve sürdürülebilirlik hedeflerine ulaşma konusunda ortak çalışmalar yürütmelidir. Bu, tedarikçilerle yapılan anlaşmalarda sürdürülebilirlik kriterlerinin dahil edilmesi, müşterilere çevre dostu ürünlerin tanıtılması ve sektörel işbirlikleri ile ortak projelerin geliştirilmesi gibi adımları içerebilir. Etkin iletişim ve işbirliği, tüm paydaşların aynı hedefe yönelik çalışmasını ve uyum süreçlerinin daha verimli olmasını sağlar.

FIRSATLAR

Rekabet Avantajı

Karbon emisyonlarını başarılı bir şekilde azaltan firmalar, AB pazarında rekabet avantajı elde edebilirler. Düşük karbon emisyonlarına sahip ürünler, tüketiciler ve iş ortakları tarafından tercih edilme olasılığı daha yüksek olabilir. Bu, pazar payının artırılmasına ve yeni iş fırsatlarının yaratılmasına katkı sağlayabilir. Ayrıca, sürdürülebilirlik kriterlerine uyum, firmaların uluslararası pazarlar için de daha cazip hale gelmesini sağlayabilir.

Marka Değeri ve İtibar

Sürdürülebilirlik ve çevreye duyarlı üretim süreçlerine sahip firmalar, tüketici nezdinde daha yüksek bir itibar ve marka değeri kazanabilirler. Çevre dostu üretim süreçleri ve ürünler, tüketici tercihlerini etkileyebilir ve markanın prestijini artırabilir. Bu da uzun vadede müşteri sadakatini ve satışları olumlu yönde etkileyebilir. Ayrıca, sürdürülebilirlik raporları ve sertifikaları, firmanın çevresel sorumluluklarını ve başarılarını belgeleyerek, itibarını güçlendirebilir.

Yatırım Çekiciliği

Düşük karbon ayak izine sahip firmalar, çevresel ve sosyal sorumluluk ilkelerine önem veren yatırımcılar için daha çekici hale gelebilirler. Sürdürülebilirlik kriterlerine uygun firmalar, yatırım fonları ve finans kuruluşları tarafından tercih edilebilir ve daha uygun finansman koşulları elde edebilirler. Ayrıca, çevre dostu teknolojilere yapılan yatırımlar, uzun vadede daha yüksek getiri potansiyeline sahip olabilir.

Maliyet Tasarrufu

Enerji verimliliği ve yenilenebilir enerji kaynaklarına yapılan yatırımlar, uzun vadede maliyet tasarrufları sağlayabilir. Enerji maliyetlerinin düşmesi, üretim maliyetlerini azaltabilir ve firmanın karlılığını artırabilir. Ayrıca, karbon emisyonlarını azaltan teknolojiler, gelecekteki yasal düzenlemelere uyum sağlama açısından da avantajlı olabilir. Örneğin, enerji verimliliği projeleri, hem enerji maliyetlerini düşürür hem de çevresel yükümlülükleri azaltır.

TEHDİTLER

Yüksek Uyumluluk Maliyetleri

CBAM'a uyum sağlamak için gerekli olan teknolojik yatırımlar ve üretim süreçlerindeki değişiklikler, bazı firmalar için yüksek maliyetler doğurabilir. Bu maliyetler, özellikle küçük ve orta ölçekli işletmeler için önemli bir yük olabilir ve finansal sıkıntılara yol açabilir. Bu durumda, firmaların finansal planlama ve bütçe yönetiminde dikkatli olmaları gerekmektedir.

Rekabet Dezavantajı

Karbon emisyonlarını azaltmada başarısız olan firmalar, AB pazarında rekabet dezavantajı yaşayabilirler. Yüksek karbon emisyonlarına sahip ürünler, ek maliyetler nedeniyle daha pahalı hale gelebilir ve bu da pazar payının kaybedilmesine yol açabilir. Ayrıca, çevre dostu üretim süreçlerine sahip rakiplerle rekabet etmek zorlaşabilir. Bu nedenle, firmalar karbon emisyonlarını azaltma konusunda proaktif olmalı ve stratejik adımlar atmalıdır.

Pazar Kaybı

AB pazarına uyum sağlayamayan firmalar, pazar paylarını kaybetme riski ile karşı karşıya kalabilirler. CBAM düzenlemelerine uyum sağlayamayan firmalar, AB'ye ihracat yapma yeteneklerini kaybedebilirler ve bu da önemli bir gelir kaybına yol açabilir. Ayrıca, çevre dostu ürünlere yönelik artan talep, geleneksel üretim süreçlerine sahip firmaların pazar kaybetmesine neden olabilir. Bu durumda, firmalar yeni pazarlar ve fırsatlar arayışına girebilirler.

Yasal ve Finansal Riskler

CBAM'a uyum sağlamayan firmalar, yasal yaptırımlar ve ek mali yükümlülüklerle karşılaşabilirler. AB düzenlemelerine uyum sağlamayan firmalar, cezalarla karşı karşıya kalabilir ve bu da finansal riskleri artırabilir. Ayrıca, uyum sağlama maliyetlerinin yüksek olması, bazı firmaların finansal sürdürülebilirliğini tehlikeye atabilir. Bu nedenle, firmaların yasal düzenlemelere uyum konusunda dikkatli olmaları ve gerekli önlemleri almaları gerekmektedir.

SONUÇ

Karbon Emisyon Ticareti kapsamında, Sınırdaki Karbon Düzenleme Mekanizması, imalatçı firmalar için hem fırsatlar hem de tehditler barındırmaktadır. Karbon emisyonlarını azaltma yönünde atılacak adımlar, firmaların sürdürülebilirlik ve rekabetçiliklerini artırırken, uyumsuzluk durumunda ciddi maliyetler ve pazar kayıpları yaşanabilir. Bu nedenle, firmaların CBAM'a uyum sağlamak için stratejik planlar yapmaları ve gerekli yatırımları gerçekleştirmeleri büyük önem taşımaktadır. Sürdürülebilirlik, sadece çevresel bir gereklilik değil, aynı zamanda uzun vadeli iş başarısı için kritik bir faktördür. Firmalar, sürdürülebilirlik ve çevresel sorumluluk konusunda proaktif adımlar atarak, hem yasal düzenlemelere uyum sağlayabilir hem de rekabet avantajı elde edebilirler.

AB nin yanı sıra Çin, Rusya, ABD gibi ülkeler kendi Karbon Emisyon Ticaret Sistemini kurmaya çalışıyor. Ülkemizde de bu konuda çalışmalar yapılmaktadır. Ülkemizin en kısa zamanda bu sistemin alt yapısını oluşturarak AB ye entegre şekilde uygulamaya başlaması karbon ayak izi ölçümleri sonucunda oluşan Karbon vergisinin ülkemizde kalmasını sağlayacaktır. Dünya ticaretinde yeni bir teknik engel olarak üyelerimizin karşısına çıkan Karbon Emisyonu ölçümü konusunda Odamızın iştiraki olan GSOMEM-Gaziantep Sanayi Odası Mesleki Eğitim Merkezi dört yıldır bu konuyu takip etmekte olup önemli bir bilgi birikimine sahiptir. GSOMEM'de oluşturulan alt yapı ile karbon ayak izi ölçülmekte ve doğrulamaya hazır rapor hazırlanmakta olup, GSOMEM bu özellikleri nedeniyle TÜBİTAK tarafından çözüm ortağı olarak belirlenmiştir.